

Libris

Marilena Lascăr (coord.)

Respect pentru Liliana Paicu, Maria Lupu, Corina Bogheanu

Eseul argumentativ

Pregătire pentru Bacalaureat

Tehnici de argumentare.
Scheme de lucru. Variante rezolvate

Prefață.....	3
--------------	---

CAPITOLUL 1

Textul argumentativ – între teorie și practică

1.1. Ce este textul argumentativ? Câteva repere	5
1.2. Cum se evaluează textul argumentativ pentru examen? Barem, borderou, fișă de (autoevaluare)	14
1.3. Cum citesc un text argumentativ? Modele de argumentare și aplicații	19

CAPITOLUL 2

Despre ce voi scrie? 10 scheme de lucru.....	34
--	----

CAPITOLUL 3

Cum să evit greșelile?.....	54
-----------------------------	----

Variante corectate. Câteva tipuri de greșeli întâlnite în lucrările elevilor

3.1. Structura discursului argumentativ (coeziunea structurii) Greșeli de evitat	56
3.2. Conținutul argumentării (coerența textului) Greșeli de evitat	60
3.3. Corectitudinea exprimării Greșeli de evitat	70

CAPITOLUL 4

Cum să fie textul meu argumentativ? 60 de variante rezolvate

A. PROFIL REAL – 30 de sugestii de rezolvare	76
B. PROFILUL UMAN – 30 de sugestii de rezolvare	127

ANEXĂ – Diverse clasificări ale conectorilor argumentativi	181
--	-----

BIBLIOGRAFIE	183
--------------------	-----

Textul argumentativ – între teorie și practică

1.1. Ce este textul argumentativ?

Câteva repere

În textul argumentativ este susținut un punct de vedere asupra unei teme, prin argumente și dovezi (exemple, explicații, analogii etc.), având scopul de a convinge cititorul cu privire la validitatea opiniei exprimate. A argumenta presupune a parcurge trei pași obligatorii: a susține, a dovedi și a întări. Un text este argumentativ dacă are explicit formulate o teză și cel puțin un argument care să o justifice. O părere nesusținută de argumente nu este o argumentare, ci doar o afirmație nejustificată, care poate fi neconvingătoare sau lipsită de valabilitate.

Elementele componente ale unui demers argumentativ sunt:

- a. o *temă* în jurul căreia se discută;
- b. un *protagonist* (cel care argumentează și care vrea să convingă un interlocutor asupra valabilității propriei teze) și un *antagonist* (real sau aparent, fiind cel care trebuie convins);
- c. cel puțin o *opinie* și unul sau mai multe *argumente*;
- d. argumente *susținute* (dovedite) și alese în funcție de tema dată, adaptate interlocutorilor, prin urmare marcate cultural și aparținând unor arii de semnificație specifice;
- e. *faze intermediare*, când opiniile se schimbă sau se consolidează, în funcție de argumentele aduse de fiecare dintre interlocutori în favoarea propriilor teze;
- f. o *concluzie*.

Recomandări în vederea redactării unui text argumentativ

Respect pentru oameni și cărți

1. Citește cu atenție subiectul și reflectează asupra cerinței pentru a înțelege tema care trebuie pusă în discuție, situația de comunicare dată (*Cine este emițătorul? Cui i se adresează textul? În ce context? Cu ce scop?*) și care trebuie să fie teza ta.

2. Clarifică termenii/definește conceptele. Documentează-te în legătură cu tema dată, apoi alege un punct de vedere cu privire la aceasta.

3. Caută argumente pentru a-ți susține teza. Alegerea argumentelor reprezintă cea mai importantă etapă. Ia în calcul mai multe argumente, realizează o listă de posibilități, apoi alege două dintre acestea pe care le consideri cele mai puternice. Argumentele trebuie să fie „tari“, valide și să pornească de la premise adevărate în raport cu tema dată.

4. Găsește cel puțin un exemplu potrivit pentru fiecare argument pe care ai ales să-l dezvolți. Este de preferat ca prin argumentele și exemplele folosite să dovedești că ai cultură generală și cunoștințe interdisciplinare.

5. Formulează logic și coerent argumentele și ai grijă să fie dispuse fiecare în câte un alineat.

6. Ordonează argumentele în funcție de importanța lor, pornind de la cel mai puternic.

7. Utilizează corect organizatorii textuali/conectorii argumentativi. Aceștia pot fi conjuncții, adverbe, prepoziții, interjecții, expresii și locuțiuni conjuncționale, adverbiale, prepoziționale, verbe și expresii verbale care organizează discursul argumentativ.

8. Introducerea, cuprinsul și încheierea sunt cele trei părți pe care textul argumentativ trebuie să le aibă.

9. Alege o intrare în text¹ care îți este la îndemână: o introducere clasică în subiect, un adevăr general, o declarație de intenție, o frază provocatoare (interogație, negație etc.).

10. Formulează o concluzie pornind de la argumentele date. Aceasta poate să sintetizeze argumentele, să reformuleze opinia, să exprime categoric atitudinea față de temă, poate fi o formulare memorabilă cu forță persuasivă sau o deschidere spre viitorul subiectului prezentat.

¹ Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003, p. 202.

11. Realizează un plan pe ciornă, ținând cont de structura textului argumentativ, în care să distribuie elementele de conținut în cele patru părți clar delimitate:

- a. IPOTEZA (*Ce voi susține?*)
- b. ARGUMENTUL 1 + DEZVOLTAREA LUI (*Cu ce și cum voi susține?*)
- c. ARGUMENTUL 2 + DEZVOLTAREA LUI (*Cu ce și cum voi susține?*)
- d. CONCLUZIA (*Cum voi sintetiza/încheia argumentația?*)

12. Pe parcursul redactării, **imaginează-ți cine ar putea fi cititorul** căruia i te adresezi și care sunt așteptările sale. În consecință, vei alege adecvat exemplele și-ți vei exprima ideile, vei utiliza limbajul standard/literar, fără alunecări stilistice impropriei acestui tip de text.

13. Redactează prima formă a eseului pe ciornă. Vei respecta normele limbii literare și precizarea privind întinderea textului argumentativ (numărul maxim de cuvinte). Dată fiind problematica, este de preferat un stil neutru, impersonal sau o adresare în numele unui grup („noi” – adolescenții).

14. Când așezi textul în pagină, asigură-te că apar paragrafe cu alineat, care marchează principalele părți ale discursului. În argumentarea scrisă, așază în același paragraf argumentul și exemplele potrivite pentru acesta. Coerența discursului argumentativ este susținută și de organizarea textului în paragrafe.

15. În redactare, vei avea în vedere structura textului argumentativ și mijloacele lingvistice ale exprimării unei aprecieri. Pentru aceasta:

- a. Vei utiliza paragrafe și alineate. Organizarea ideilor în scris, într-un text argumentativ coerent, cu echilibru între componente, este redată grafic prin alineate, care trebuie să marcheze cele trei părți mari ale textului (introducere, cuprins și încheiere) și să indice clar argumentele. Paragraful este un fragment unitar dintr-un text, care cuprinde o anumită idee/argument și reprezintă o secvență/subdiviziune despărțită de restul textului prin alineat nou. Paragrafele care cuprind cele două argumente trebuie să fie bine dezvoltate, similare ca dimensiune și mai ample decât paragrafele care conțin ipoteza sau concluzia. Un text argumentativ are cel puțin patru sau cinci paragrafe, fiind structurat astfel:

INTRODUCEREA/IPOTEZA

- (alineat): enunțarea temei propuse și clarificarea conceptelor (asertiunea);
- (alineat): formularea propriei opinii față de tema propusă.

Observație! Ipoteza se poate formula și într-un singur alineat, care să cuprindă opinia față de problematică și o enunțare a aspectelor care vor fi dezvoltate în argumentare.

CUPRINSUL/ARGUMENTAREA

- (paragraful 1/secvența 1): argumentul 1 (afirmația care cuprinde ideea principală) și dezvoltarea (explicarea, dovedirea) argumentului;
- (paragraful 2/secvența 2): argumentul 2 (afirmația care cuprinde ideea principală) și dezvoltarea (explicarea, dovedirea) argumentului;

Observație! În mod obișnuit, se stabilesc două paragrafe, fiecare incluzând argumentul și exemplele adecvate (chiar și unele concluzii). În cazul unor eseuri mai elaborate, pot fi mai multe paragrafe, însă cerința de examen precizează numărul argumentelor care se punctează: două.

CONCLUZIA

- (alineat): propoziție declarativă cu valoare de adevăr, relevantă față de temă (sinteza argumentelor, întărirea ipotezei).

Observație! În acest paragraf nu se mai folosesc verbe de opinie sau conectori precum: părerea mea este că..., consider că...

- b. Vei folosi conectori logici în punctarea alineatelor, a paragrafelor, iar pentru marcarea elementelor constitutive ale argumentului: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip causal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi. De regulă, conectorii se despart prin virgulă de restul enunțului.

Așadar, în structurarea argumentării, vei avea în vedere următoarele:

- I. În **introducere/ipoteză** se precizează ideea principală (teza) ce urmează a fi demonstrată și se exprimă propria opinie față de aceasta.

Primul paragraf are ca scop captarea atenției cititorului, pentru a-l determina pe acesta să citească mai departe (de exemplu, printr-o frază provocatoare sau o întrebare) și introducerea în subiect (cadru general), pentru ca acesta să devină curios în legătură cu aspectele particulare ce urmează să fie abordate.

Formularea tezei (ipotezei) poate fi ultima propoziție a primului paragraf și reprezintă ideea care va fi susținută de-a lungul întregului eseu. Se utilizează verbe de opinie și conectori argumentativi, de exemplu: *consider că, în opinia mea, părerea mea cu privire la... este că...* etc.